

TOKRATNI FESTIVAL SEVIQC SE JE ZAČEL S KONCERTOM MEDNARODNEGA ANSAMBLA THE PLEASURE GARDEN, KI GA SESTAVLJAJO (OD DESNE PROTI LEVI) MARUŠA BREZAVŠČEK, KLJUNASTA FLAVTA, AMÉLIE CHEMIN, VIOLA DA GAMBA, NIELS PFEFFER, LUTNJA, TEORBA, IN ANDREAS BÖHLEN, KLJUNASTA FLAVTA. / *ROBI VALENTI*

Stara glasba v knežjem mestu

V petek, 7. avgusta, se je s koncertom mednarodnega ansambla The Pleasure Garden v Narodnem domu Celje začel letošnji festival stare glasbe Seviqc

Do 21. avgusta se bo na petih historičnih prizoriščih v knežjem mestu ter v Hudičevem turnu pri Dolenjskih Toplicah zvrstilo osem koncertov stare glasbe in prav toliko spremljajočih dogodkov. Nastopili bodo mednarodno uveljavljeni glasbeniki in ansambli iz Švice, Španije, Združenega kraljestva, Portugalske, Srbije, Madžarske in Slovenije. Nad festivalom Seviqc, ki poletno glasbeno dogajanje že od leta 1982 žlahtni z vrhunskimi koncerti stare glasbe na historičnih glasbilih, ki potekajo na z njo uglašenih prizoriščih, bdi ustanovitelj, direktor in umetniški vodja festivala, tudi sam vrhunski interpret stare glasbe, Klemen Ramovš.

Kaj je osrednja zamisel festivala?

Ime festivala Seviqc [izg. seviks] je sestavljeno iz začetnic latinskih besed *SEmper VIva Quam Creata* – vedno živa kakor ustvarjena –, ki na kratko opisujejo našo filozofijo: *vedno živa* je umetnost vselej nova stvaritev, *kakor ustvarjena* nastaja vedno na novo, čeprav je od njenega nastanka morda minilo že petsto let.

Leta 1982 sem v Gradcu diplomiral na Akademiji za glasbo, takratni *Hochschule für Musik*, danes se imenuje *Kunstuniversität*. Že tri leta prej pa sem nastopil službo: imel sem možnost, da si izberem šolo, in izbral sem Radovljico. Tako sem bil tam vsak teden, v tisti prelepi graščini na Linhartovem trgu, kjer domuje glasbena šola. V začetku me je gnala želja, da nekaj premaknemo, da nekaj naredimo. Začeli smo z glasbenimi tečaji. Kot glasbenik sem imel pravzaprav v utečenem stanju samo dve možnosti: ali grem v večji center, kjer bom imel ljudi, s katerimi bom lahko delal, ali pa poskušam tukaj kaj spremeniti. To je bil večji izziv, ki me je bolj zanimal in tako sem pač tukaj zakopal.

KLEMEN RAMOVŠ, USTANOVITELJ, DIREKTOR IN UMETNIŠKI VODJA FESTIVALA SEVIQC / *ROBI VALENTI*

Domišljen preplet vrhunskih mednarodnih zasedb, programa in ambienta je že dobra štiri desetletja zaščitni znak festivala …

Nikoli si nisem niti predstavljal, da bomo imeli danes tako odličen festival, kot je zdaj Seviqc. Želel sem samo narediti korak, ta osnovna misel je ves čas rdeča nit. Še danes je glavno gonilo nekaj premakniti. Program razvoja, ki se je leta 1982 začel v Radovljici, smo 1997 preselili v Brežice, zdaj pa že tretje leto domuje v Celju. Pobudo za selitev v knežje mesto, ki je prišla od ene zvestih obiskovalk festivala, sta podprla Mestna občina Celje in Zavod Celeia Celje, ki sta ključna partnerja festivala Seviqc. Ob sodelovanju stolne župnije sv. Danijela, Pokrajinskega muzeja Celje in Glasbene šole Celje nam je ob veliki naklonjenosti ljudi, ki so festival vzeli za svojega, v treh letih uspelo ustvariti res dobro podstat.

V Celju je na majhni površini vrsta odličnih prostorov kulturne dediščine. Celje je pomembno zaradi celjskih grofov, zaradi Barbare Celjske, ki je največja slovenska političarka vseh časov. Bila je izjemna ženska, kraljica treh dežel – Ogrske, Nemčije in Češke. In ta pečat se v Celju pozna še danes. Festival poteka na različnih lokacijah: v Narodnem domu, v Knežjem dvoru v dvorani Barbare Celjske, v glasbeni šoli, v stolni cerkvi svetega Danijela in letos na novo tudi v cerkvi Marijinega vnebovzetja. Ti prostori s pomenljivo zgodovino so za poslušanje zelo pomembni.

Presežna vsebina v presežnih prostorih torej.

Ko so se tečaji že leta 1983 razvili v festival in se je potem to vse skupaj pletlo naprej, so se zelo jasno izrisale tri glavne konture: stara glasba, kulturna dediščina in kulturni turizem. Vsi trije elementi, čeprav takrat nezavedno, po intuiciji, so prisotni že od samega začetka. Ko so obnavljali Radovljiško graščino, sem v tretjem nadstropju občudoval intaktne, več sto let stare tramove. Dvomim, da je bil les, ki danes izgleda kot lito železo, kdaj impregniran, ampak samo pravilno posekan – pravilen odnos človeka do narave. In ta »eko varianta« je prisotna tudi v naši festivalski miselnosti. Stara glasba je pravzaprav ekološka oblika klasične glasbe. Ko danes slišimo Mozarta, Beethovna, Vivaldija, se to sliši kot priredbe. Ne zveni kot takrat, saj so se inštrumenti v vmesnem obdobju spremenili. Inštrument pa je osnovni element artikulacije. Že baročni ali renesančni violinski lok je bil v primerjavi z današnjim zelo lahek – nemogoče, da bi umetnik z njim ustvaril enako artikulacijo.

GNALA ME JE ŽELJA, DA NEKAJ PREMAKNEMO, DA NEKAJ NAREDIMO.

Zanimivo je tudi, da se občinstvo z izvajalci ne sreča le na koncertih, ampak je del dogajanja tudi pogovor z umetniki – pred koncertom ali po njem.

Takšna srečanja prebijajo mentalne blokade in pokažejo, da so umetniki ljudje, ki živijo v tem svetu, le da so veliki talenti na glasbenem področju, kot so drugi na drugih. Ti klepeti ustvarjajo razpoloženje, so pa tudi del izobraževanja, saj pokažejo, kako umetniki razmišljajo. Na letošnji otvoritvi festivala se je pogovoru pridružilo več kot petdeset ljudi, bilo je neverjetno. V Celju ti klepeti potekajo v Mestni kavarni pred občino oziroma v kavarni Oaza na Glavnem trgu, odvisno od lokacije koncerta.

KO KDO REČE, DA BO ZA KULTURO ČAS POTEM, KO BOMO IMELI DENAR, JE TO NESTROKOVNO, NERESNO IN ZELO NA PAMET.

In kaj vas ob že 45. ediciji festivala osebno najbolj veseli?

Da tak projekt uspe v boju s kulturno politiko, razmerami, populizmom, neumnostmi … Glavno pa je, da bomo zmogli to peljati in razvijati naprej.

Kako naj bi se po vašem družbena blaginja odražala v odnosu do kulture?

Mislim, da je napaka v osnovnem pristopu, v miselnosti, da je kultura nekaj za zraven in se ji lahko nameni nekaj drobtinic, če ostanejo. Ko kdo reče, da bo za kulturo čas potem, ko bomo imeli denar, je to nestrokovno, neresno in zelo na pamet. Pomembno je, da imamo kulturo radi, da imamo do nje odnos. Seveda kulture ne more biti brez dobrega gospodarstva, ampak tudi v obratni smeri je vpliv zelo močan: gospodarstvo je močnejše z močno kulturo. Tudi če pogledate čisto ekonomske analize, slovenske in evropske, je kultura tudi ekonomsko zelo močan dejavnik, na zelo visokem mestu lestvic in pred mnogimi gospodarskimi dejavnostmi. Evropska komisija trenutno navaja, da ekosistem kulturnih in kreativnih industrij predstavlja približno 3,95 % celotne dodane vrednosti EU in zaposluje okoli 8 milijonov ljudi. Sem sodijo med drugim glasba, uprizoritvene umetnosti, festivali, kulturna dediščina, film, založništvo, oblikovanje in arhitektura. Eurostat navaja, da je bilo leta 2025 v kulturnem sektorju EU zaposlenih 8,9 milijona ljudi, kar predstavlja 4,3 % vseh zaposlenih v EU.

Zato bi bralce *Družine* povabil, naj pridejo na katerega od koncertov Seviqc in sami doživijo, kako lahko stara glasba v historičnem prostoru postane povsem sodobna in živa izkušnja. Program je objavljen na www.seviqc.si/Dogodki. Dobrodošli!

MARUŠA BREZAVŠČEK, KLJUNASTA FLAVTA, USTANOVITELJICA MEDNARODNEGA ANSAMBLA THE PLEASURE GARDEN / *ROBI VALENTI*

ANDREAS BÖHLEN, ČLAN ANSAMBLA THE PLEASURE GARDEN NA KLEPETU PRED UVODNIM KONCERTOM LETOŠNJEGA FESTIVALA SEVIQC / *ROBI VALENTI*

TADEJA PETROVČIČ JERINA
tadeja.petrovcic.jerina@druzina.si